

Løvfroer i engene syd for Aakirkeby

Af Finn Hansen

8. juli 1942 fyldte lokalhistorikeren m.m. Husmand Peter Thorsen 70 år. Netop fordi han ikke bare var husmand, men i høj grad en lærd bornholmer, som mange lærde geologer, naturhistorikere og historikere, ja heriblandt flere professorer ovenfra, konsulterede og fik gode råd og oplevelser hos, besluttede man at hædre

ham med et festskrift med en vifte af emner, som Thorsen i sin sparsomme fritid havde beskæftiget sig med.

Lektor Arne Larsen skrev om den bornholmske natur i almindelighed og padderne i særdeleshed, uden dog at beskæftige sig med kvantitative størrelser ud over, at "de var overalt".

79

Om løvfroen skrev han f.eks.:

"Løvfroerne synes særlig almindelige i Aakirkebys Omegn; saavel i byens Anlæg som neden for Klinten eller i Engene ved Læsaa vrimler det med dem. Og dog bør man maaske ikke fremhæve nogen enkelt Lokalitet for andre. Over hele Øen, fra Hammeren til Dueodde, er man Vidne til de øredøvende Koncerter. Bornholm er ligesaavel Løvfroernes som Nattergalenes eller Kirsebærtræernes Ø! Den typiske bornholmske Foraarsaftensstemning kan ikke undvære Løvfroernes Sang; Turister undrer sig over det særprægede Lydfænomen, der ikke er almindelig kendt i det øvrige Land."

Men, i 1986 var der IKKE EEN LEVENDE LØVFRØ i dette store landbrugsland syd for Aakirkeby!

I et forsøg på at finde årsagen eller årsagerne til denne drastiske udryddelse af den tidligere så almindelige padde her syd for Aakirkeby, er der kigget på landskabsstrukturen før og nu.

I forbindelse med amtets registrering af beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven er enge, overdrev, stengærder, moser og søer registreret på grundlag af Kort- og Matrikelstyrelsens kortværk TOP-10-DK i et 1x1 km kvadratnet (Fig 1).

Området syd for Aakirkeby dækker ialt 29 sådanne kvadrater, og for hvert enkelt kvadrat er der registreret enge, søer/damme, stengærder, grøfter og levende hegn (Fig 2).

Det samme område er undersøgt på Generalstabens målebordsblad fra 1915, dog uden at kunne registrere de levende hegn.

Antallet af søer og damme, længder af diger, grøfter og levende hegn samt arealer af enge før og nu er samlet i Skema 1.

Ved blot at sammenligne kortsignaturerne i de 29 km² på 1915- og 1996-kortet kan man opnå en sandsynlig forklaring på den drastiske tilbagegang i paddebestanden i de "enge".

Engarealet er siden 1915 gået tilbage med næsten 90% og antallet af damme med 26%, og det er her frøerne formerer sig i yngletiden.

Frøernes levesteder om sommeren og vandringsvejene i landskabet i form af stengærder, grøfter og levende hegn, er ligledes gået voldsomt tilbage. Stengærder og grøfter med mere end 60%, medens det ikke har været muligt at fastslå tilbagegangen af de levende hegn.

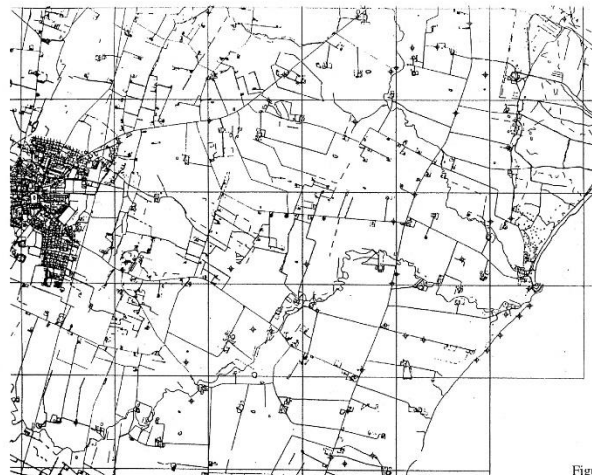
Frøerne må således alt andet lige antages at have været offer for tørlægningen af de våde enge primært og strukturændringen i landskabet med opfyldning i søer og damme samt fjernelse af stengærder, grøfter og levende hegn som en forstærkende effekt.

Vil man have tidligere tiders bestande af dyr tilbage i det åbne land, må der genskabes ynglesteder i form af lavvandede damme spredt ud i landskabet forbundet i et net af levende hegn med store forekomster af lave blomster- og bærbærende buske.

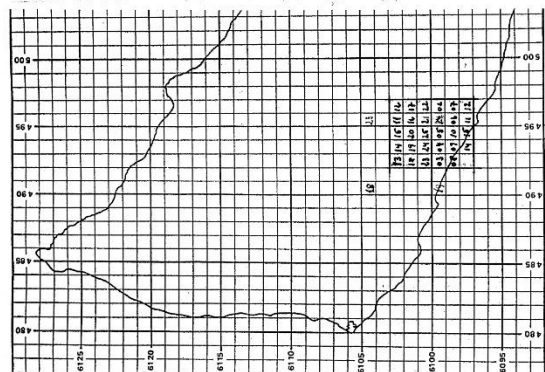
Skema 1:

	1915:	1996:	Udvikling:
Enge:	745.000 m ²	85.000 m ²	-660.000 m ² (-89%)
Søer/damme	137	111	-36 (-26%)
Stengærder	23.500 m	9.600 m	-13.900 m (-60%)
Grøfter	85.200 m	31.200 m	-54.000 m (-63%)
Levende hegn.		32.100 m	

80

Figur 1

Figur 2

81

Om løvfroen skrev han f.eks.:

"Løvfroerne synes særlig almindelige i Aakirkebys Omegn; saavel i byens Anlæg som neden for Klinten eller i Engene ved Læsaa vrimler det med dem. Og dog bør man maaske ikke fremhæve nogen enkelt Lokalitet for andre. Over hele Øen, fra Hammeren til Dueodde, er man Vidne til de øredøvende Koncerter. Bornholm er ligesaavel Løvfroernes som Nattergalenes eller Kirsebærtræernes Ø! Den typiske bornholmske Foraarsaftensstemning kan ikke undvære Løvfroernes Sang; Turister undrer sig over det særprægede Lydfænomen, der ikke er almindelig kendt i det øvrige Land."